

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет української й іноземної філології та мистецтвознавства
Кафедра української мови

Мовленнєва компетенція професійно орієнтованої особистості

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
вільного вибору студента

напряму _____

спеціальності _____

шифр за _____

Дніпро
2017 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Розробник програми: канд. філол. наук, доцент Степаненко О. К.

Обговорено та схвалено науково-методичною комісією факультету української й іноземної філології та мистецтвознавства 30 серпня 2017 року, протокол № 1.

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Мовленнєва компетенція професійно орієнтованої особистості» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки _____ та відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Запроваджено систему академічних кредитів, що аналогічна ECTS, визначено змістові модулі курсу, сформульовано завдання для самостійної роботи студентів, представлено систему індивідуальних завдань, розроблено шкалу оцінювання навчальних досягнень студентів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у фаховій діяльності, сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:
 Змістовий модуль 1. Основи професійного мовлення.
 Змістовий модуль 2. Професійна комунікація.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Мовленнєва компетенція професійно орієнтованої особистості» є :

- ✓ формування комунікативної компетентності студентів;
- ✓ набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця;
- ✓ вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Мовленнєва компетенція професійно орієнтованої особистості» є:

- ✓ сформувати чітке і правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності;
- ✓ забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення;
- ✓ виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні;
- ✓ сформувати навички оперування фаховою термінологією.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- ✓ норми сучасної української літературної мови й практично оволодіти ними;
- ✓ понятійно-категорійний апарат професійної сфери спілкування;
- ✓ систему функціональних стилів української мови.

уміти:

- ✓ використовувати різні мовні засоби відповідно до комунікативних намірів;
- ✓ влучно висловлювати думки для успішного розв'язання проблем і завдань у професійній діяльності;
- ✓ скорочувати та створювати наукові тексти професійного спрямування, складати план, конспект, реферат тощо, робити необхідні нотатки, виписки відповідно до поставленої мети;
- ✓ послуговуватися лексикографічними джерелами та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення мовленнєвої компетенції.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS (денна ф.н.).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи професійного мовлення.

Комунікативна компетентність як найважливіша складова професійної підготовки фахівців. Види професійного спілкування. Основи комунікативної компетентності фахівця. Професійне спілкування як функціональний стиль української літературної мови. Види професійного спілкування. Структура і техніка ділового спілкування. Спілкування і комунікація. Форми та функції ділового спілкування. Публічний виступ як важливий засіб комунікації. Види і жанри публічних виступів

Змістовий модуль 2. Професійна комунікація.

Компресія тексту та її види. Тези як один із видів компресії тексту. Види тез. Презентація як різновид публічного мовлення. Планування та структурні компоненти презентації. Ділові переговори. Стратегія і тактика ведення переговорів. Інтернет як засіб масової комунікації. Мова Інтернет-комунікації. Комунікативні бар'єри, їх види й способи подолання.

3. Теми для самостійної роботи

1. Перцептивна сторона спілкування.
2. Основні правила мистецтва переконування.
3. Дискусія, полеміка, диспут як різновид суперечки.
4. Мовленнєві, стилістичні, композиційні і комунікативні принципи презентації.
5. Реферування, його призначення. Етапи роботи над рефератом.
6. Анотування наукового джерела. Види анотацій.
7. Специфіка мовлення фахівця.
8. Засоби психологічного впливу на співрозмовника у процесі комунікації.

4. Рекомендована література

Базова

1. Гриценко Т. Б. Українська мова та культура мовлення: Навчальний посібник / Т.Б.Гриценко. – Вінниця: Нова книга, 2003.
2. Мацюк З., Станкевич Н. Українська мова професійного спрямування: Навчальний посібник / З. Мацюк, Н. Станкевич. – К.: Каравела, 2008.
3. Степаненко О. К. Мовленнєва компетенція професійно орієнтованої особистості: Конспект лекцій / О. К.Степаненко. – Дніпропетровськ: Акцент ПП, 2017.
4. Шевчук С. В. Ділове мовлення: Модульний курс: Підручник / С. В.Шевчук. – К.: Арій, 2009.
5. Шевчук С. В. Українське ділове мовлення: Підручник / С. В.Шевчук. – К.: Арій, 2009.
6. Шевчук С. В., Кабиш О. О. Практикум з українського ділового мовлення: Навчальний посібник / С. В. Шевчук, О. О. Кабиш. – К.: Арій, 2009.

Допоміжна

1. Зінченко В. М., Степаненко О. К. Формування мовленнєвої компетентності професійно орієнтованої особистості: Посібник. – Дніпро: СПД Охотнік, 2017.
2. Культура фахового мовлення: Навчальний посібник / За ред. Н.Д. Бабич. – Чернівці: Книги –ХХІ, 2005.
3. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура фахової мови: Навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2007.
4. Мацько Л. І., Сидоренко О. М., Мацько О. М. Стилїстика української мови: Підручник. – К.: Вища школа, 2003.
5. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006.
6. Хміль Ф. І. Ділове спілкування: навчальний посібник. – К.: Академвидав, 2004.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ДНУ ім. Олеся Гончара
2. Центральна міська бібліотека
3. www.bbc.co.uk.worldservice
4. www.litopys.org.ua
5. www.mova.info
6. www.novamova.com.ua
7. www.pereklad.kiev.ua
8. www.pravopys.net
9. www.r2u.org.ua
10. www.rozum.org.ua

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

6. Засоби діагностики успішності навчання.

Успішність навчання досягається:

- ✓ опрацюванням загальної бази інтерактивних тестів для самостійної роботи;

- ✓ виконанням інтерактивних тестів до практичних занять, які охоплюють головні теми програми;
- ✓ оцінюванням кожної теми та виконанням самостійного доопрацювання тем;
- ✓ виконанням самостійної роботи.